

**“ЎЗРТХБ” АЖ Кузатув кенгашининг
2017 йил 10 февралдаги баённомасига
5-илова**

**«ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА ТОВАР-ҲОМАШЁ БИРЖАСИ»
АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ ФАОЛИЯТИ
САМАРАДОРЛИГИНИНГ АСОСИЙ
КЎРСАТКИЧЛАРИНИ ҲИСОБЛАШ
РЕГЛАМЕНТИ**

Тошкент-2017

Мундарижа

1. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР.....	Ошибка! Закладка не определена.
2. «ЎЗРТХБ» АЖ фаоляти самарадорлигининг асосий кўрсаткичлари тизими.....	Ошибка! Закладка не определена.
3. «ЎЗРТХБ» АЖ фаоляти самарадорлигининг асосий кўрсаткичлари солиштирама оғирликларини ҳисоблаб чиқиш услубияти.....	Ошибка! Закладка не определена.
4. «ЎЗРТХБ» АЖ . фаоляти самарадорлигининг асосий кўрсаткичларини ҳисоблаш тартиби.....	8
4.1 «ЎЗРТХБ» АЖ фаоляти самарадорлигининг асосий кўрсаткичларининг ҳисоби	8
4.2 «ЎЗРТХБ» АЖ . фаоляти самарадорлигининг қўшимча асосий кўрсаткичларининг ҳисоби.....	13
5. «ЎЗРТХБ» АЖ «ЎЗРТХБ» АЖ . фаоляти самарадорлигининг асосий кўрсаткичларини баҳолаш.....	19
6. «ЎЗРТХБ» АЖ ижро этувчи органи аъзоларини мукофотлашнинг самарадорликнинг асосий кўрсаткичлари билан ўзаро боғлиқлиги.....	20
7. «ЎЗРТХБ» АЖ самарадорлиги асосий кўрсаткичларининг бажарилиши ва уларни бажариш фоизларининг назорати.....	21
8. Яқуний қоидалар.....	21

1. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

Ушбу регламент Ўзбекистон Республикасининг “Акциядорлик жамиятлари ва акциядорлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги Қонуни (янги таҳрирда), Давлат улушига эга акциядорлик жамиятлари ва бошқа хўжалик юритувчи субъектларнинг фаолияти самарадорлигини баҳолаш тўғрисидаги Низом (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг 2015 йил 28 июлдаги 207-сонли қарорига илова) ва «ЎзРТХБ» АЖнинг ички ҳужжатларига мувофиқ ишлаб чиқилган.

Ушбу Регламент “Ўзбекистон Республика товар-ҳомашё биржаси” АЖда (кейинги ўринларда “ЎзРТХБ” АЖ деб юритилади) қабул қилинган «ЎзРТХБ» АЖнинг фаолияти самарадорлиги кўрсаткичларини баҳолашнинг тамойилларига, самарадорликнинг асосий кўрсаткичларини белгилаш ва бажарилиш фоизини аниқлаш тартибига таъриф бериш учун шакллантирилган.

Мазкур регламент Жамиятнинг фаолияти самарадорлиги кўрсаткичларининг тузилмаси ва тизимини, шунингдек ижро этувчи орган аъзоларини мукофотлашнинг «ЎзРТХБ» АЖ фаолияти самарадорлигининг асосий кўрсаткичлари билан ўзаро боғлиқлигини белгилайди.

2. “ЎзРТХБ” АЖ фаолияти самарадорлигининг асосий кўрсаткичлари тизими

1. “ЎзРТХБ” АЖ фаолияти самарадорлигининг асосий кўрсаткичлари тизими “ЎзРТХБ” АЖнинг молиявий-хўжалик фаолияти натижаларига тавсиф берувчи ўрта муддатли ва узоқ муддатли миқдор кўрсаткичларига асосланади.

2. «ЎзРТХБ» АЖ фаолияти натижаларини баҳолаш мезонлари, таркиби ва тартиби ушбу Регламент билан белгиланган эришилган кўрсаткич белгиларидан иборатдир (кейинги ўринларда “самардорлик кўрсаткичлари”).

3. Ушбу регламентда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

Фаолият самарадорлиги эришилган натижанинг, унинг олиншига асос бўлувчи қилинган харажатлар ва ресурсларнинг мутаносиблигини ифода этади.

Самарадорликнинг асосий кўрсаткичлари тизими (САК тизими) – «ЎзРТХБ» АЖ фаолияти самарадорлигини баҳолашда кўмак берувчи ўзаро боғлиқ индивидуал миқдор кўрсаткичларнинг шаклланган жамланмасидир.

Асосий кўрсаткич – фаолияти самарадорлигини аниқлашда қўлланиладиган, миқдор ўлчовига мансуб ва Жамият вазифалари нуктаи назаридан қараганда муҳим бўлган баҳолаш мезони.

САК – самарадорликнинг асосий кўрсаткичлари

ИСК – интеграл самарадорлик коэффициенти

4. Мазкур регламент қуйидаги мақсадларда ишлаб чиқилган:

- жамиятнинг узоқ муддатли режаларини ва ривожланиш стратегиясини операцион бошқарувнинг аниқ кўрсаткичлари шаклига ўтказиш;
 - Компаниянинг иқтисодий самарадорлигини баҳолаш тизимини такомиллаштириш;
 - Компаниянинг стратегик мақсадларига эришишга баҳо бериш;
 - Компания стратегиясининг бажарилишини мониторинг қилиш ва мониторинг қилиш;
 - бошқарув қарорларини узоқ муддатли ва ўрта муддатларда амалга ошириш учун асос яратиш;
 - "ЎзРТХБ" АЖ ижро этувчи органи аъзоларининг иш ҳақи миқдорини белгилаш тартиби ва тартибини такомиллаштириш;
- Мақсадларга эришиш қуйидаги асосий вазифаларни ҳал этишга қаратилган:
- "ЎзРТХБ" АЖ ишлаб чиқариш, молия ва хўжалик фаолиятида муаммолар мавжудлигини аниқлаш;
 - "ЎзРТХБ" АЖ стратегик мақсадларига тузатишлар киритиш;
 - ресурслардан фойдаланиш йўналишини назорат қилиш;
 - САК нинг белгиланган қийматига эришиш учун чора-тадбирлар таркибини ўзгартириш;

5. САК тизими қуйидаги асосий тамойилларга таянади:

- кўрсаткичларнинг шаффофлиги ва ўлчовлилиги;
- кўрсаткичларнинг энг кам етарлилиги;
- "ЎзРТХБ" АЖ фаолиятининг асосий жараёнларини мажмуавий тарзда тавсифлаш;
- амалиёт кўрсаткичлари ва стратегик ривожланиш кўрсаткичларининг мавжудлиги (узоқ муддатли ва қисқа муддатли мақсадларга эришиш);
- кўрсаткичларнинг мувофиқлиги;
- молиявий ва ишлаб чиқариш натижаларининг ўсишига эътибор қаратиш.

6. Жамият фаолияти самарадорлигини баҳолашда қўлланиладиган кўрсаткичлар учун эришиладиган (абсолют ва нисбий катталиқда) ва хатлаш (коэффициентлар учун) кўрсаткичлар қўлланилади. Бевосита баҳолаш Жамият фаолиятининг белгиланган муддати ичидаги фаолияти натижаларига кўра ҳисобланган кўрсаткичларни ўтган йил учун белгиланган айти кўрсаткичларнинг белгиланган миқдори билан таққослаш йўли билан амалга оширилади.

7. Жамият фаолияти самарадорлигини баҳолаш ўтказиладиган давр календар чорагидан иборат. Бунда баъзи коэффициентлар учун ҳисоблашнинг бошқа даврлари қўлланилиши мумкин.

8. САК қуйидагилар асосида ҳисобланади:

- бухгалтерия ҳисоботлари (бухгалтерлик баланси (1 шакл), молиявий натижалар тўғрисида ҳисобот (2 шакл) ва бухгалтерия ҳисобининг миллий стандартларига мувофиқ молиявий ҳисоботнинг бошқа шакллари;

- бухгалтерлик, бошқарув ва кадрлар ҳисобининг таҳлилий маълумотлари (зарур ҳолларда);

- аудиторлик ташкилоти томонидан тайёрланган йиллик бухгалтерлик ҳисоботининг ишончлилигини текшириш натижалари бўйича аудиторлик хулосаси (зарур ҳолларда);

- Молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартларига мувофиқ тузилган молиявий ҳисоботлар;

- Жамиятнинг молиявий-хўжалик фаолиятини акс эттирувчи бошқа ҳужжатлар.

9. «ЎзРТХБ» АЖ фаолиятининг асосий йўналишларига мувофиқ белгиловчи аҳамиятга эга бўлган қуйидаги самарадорлик кўрсаткичлари танланган:

Самарадорликнинг асосий кўрсаткичлари

1. Фоиз, солиқ ва амортизация ҳаражатларидан аввалги даромад. (EBITDA - Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation & Amortization)
2. Даромад ва ҳаражатлар мутаносиблиги (CIR - Cost Income Ratio)
3. Жалб қилинган капитал рентабеллиги (ROCE - Return on Capital Employed)
4. Акциядорлик капиталининг рентабеллиги (ROE - Return On Equity)
5. Асосий воситалар рентабеллиги
6. Якуний ликвидлик коэффиценти
7. Молиявий мустақиллик коэффиценти
8. Кредитор қарздорлигининг кунлик айланмаси
9. Дебитор қарздорлигининг кунлик айланмаси
10. Қоплаш (тўлов қобиляти коэффиценти)
10. Дивиденд чиқиши

Самарадорликнинг қўшимча асосий кўрсаткичлари:

1. Асосий воситаларнинг эскириш коэффиценти
2. Асосий воситаларнинг янгиланиш коэффиценти
3. Меҳнат маҳсулдорлиги
4. Фондлар қайтарилишлилиг
5. Энергетик самарадорлик (маҳсулот таннархи тузилмасида энергия ҳаражатлари улуши)
6. Бир ходим ҳисобидан ходимларни ўқитиш ҳаражатлари
7. Кадрлар оқувчанлиги коэффиценти
8. Соф даромаднинг рентабеллик коэффиценти

9. Активлар рентабеллик даражаси (ХККП миждозларининг бўнак маблағларини ҳисобга олмаганда)
10. Тўлиқ ликвидлилик коэффициенти (ХККП миждозларининг бўнак маблағларини ҳисобга олмаганда)
11. Кредиторлик қарздорлигининг айланмалилиги кунларда (ХККП миждозларининг бўнак маблағларини ҳисобга олмаганда)
12. Дебиторлик қарздорлигининг айланмалилиги кунларда (ХККП миждозларининг бўнак маблағларини ҳисобга олмаганда)
13. Савдолар айланмаси ўсишининг коэффициенти
14. Олий маълумотга эга ходимлар улуши
15. Бир ходим учун соф даромад миқдори

3. «ЎзРТХБ» АЖ фаолияти самарадорлигининг асосий кўрсаткичлари солиштирма оғирликларини ҳисоблаб чиқиш услубияти

11. «ЎзРТХБ» АЖ Кузатув кенгаши ҳар йили САК тизимининг ҳар бир кўрсаткичи бўйича прогноз кўрсаткичлар ва солиштирма оғирликларни тасдиқлайди.

Бунда ҳар бир самарадорлик кўрсаткичи учун солиштирма оғирлик Биржа ривожланиш стратегиясидаги аҳамиятига боғланиши лозим.

12. Рентабеллик, даромадлилик, айланма капиталдан фойдаланиш самарадорлиги кўрсаткичлари, меҳнат ресурсларидан фойдаланиш самарадорлиги кўрсаткичлари, биржа кўрсаткичлари, шунингдек, ҳисоботлар асосида ҳисобланган кўрсаткичларнинг молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартлари (МХХС) асосида ҳисобланган қуйидаги солиштирма оғирликлар ўрнатилади:

Кўрсаткичлар номи	Чорақлик ҳисобда оғирлик	Йиллик ҳисобда оғирлик	Гуруҳлар бўйича оғирлик
Рентабеллик кўрсаткичлари	52 %	45 %	Молия-иктисод кўрсаткичларининг умумий оғирлиги 54,5%
Даромадлилик кўрсаткичлари	51 %	39 %	
Айланма капиталдан фойдаланиш самарадорлиги кўрсаткичлари	35%	25%	
Асосий воситалар ва моддий манбалардан фойдаланиш самарадорлиги кўрсаткичлари	29%	29%	Умумий оғирлиги 14,5%
Меҳнат ресурсларидан фойдаланиш самарадорлиги кўрсаткичлари	23%	23%	Умумий оғирлиги 11,5%
Биржа кўрсаткичлари	10 %	10 %	Умумий оғирлиги 5 %
МХХС асосидаги кўрсаткичлар	-	29 %	Умумий оғирлиги 14,5%
Жами	200 %	200 %	100%

13. Бунда, ҳар хил йилларда Биржанинг молиявий ҳолатидан ва қўйилган вазифалардан келиб чиқиб, ҳар бир коэффицент учун бошқа оғирликлар

белгиланиши мумкин. Шу билан бирга, тасдиқланаётган солиштирма оғирликлар ушбу регламент билан ўрнатилган кўрсаткичлардан 15 %дан ортиққа (у ёки бу тарафга) фарқ қилиши мумкин эмас.

Кўрсаткичлар гурухи	Кўрсаткичлар номи		Чораклик ҳисобида солиштирма оғирлик	Йиллик ҳисобида солиштирма оғирлик	Чораклик ҳисобида умумий оғирлиги	Йиллик ҳисобида Умумий оғирлиги
Рентабеллик	Активлар рентабеллиги	о	30%	18%	52%	45%
	Соф даромаднинг рентабеллик коэффиценти	д	12%	12%		
	Дивиденд чиқиши	о		5%		
	Активлар рентабеллиги (ХККП мижозларининг бўнақ суммаларини ҳисобга олмаган ҳолда)	д	10%	10%		
Даромадлилик	Тўлиқ ликвидлилик коэффиценти	о	25%	17%	51%	39%
	Тўлиқ ликвидлилик коэффиценти (ХККП мижозларининг бўнақ суммаларини ҳисобга олмаган ҳолда)	д	10%	10%		
	Қоплаш (тўлов қобилияти) коэффиценти	о	16%	12%		
Айланма капиталдан фойдаланиш самарадорлиги	Молиявий мустақиллик коэффиценти	о	23%	15%	35%	25%
	Кредитор қарздорлигининг кунлик айланмаси(ХККП мижозларининг бўнақ суммаларини ҳисобга олмаган ҳолда)	д	3%	3%		
	Дебитор қарздорлигининг кунлик айланмаси(ХККП мижозларининг бўнақ суммаларини ҳисобга олмаган ҳолда)	д	3%	3%		
	Кредитор қарздорлигининг кунлик айланмаси	о	3%	2%		
	Дебитор қарздорлигининг кунлик айланмаси	о	3%	2%		
Асосий воситалар ва моддий ресурслардан фойдаланиш самарадорлиги	Асосий воситаларнинг эскириш коэффиценти	д	13%	13%	29%	29%
	Асосий воситаларнинг янгиланиш коэффиценти	д	7%	7%		
	Фонд қайтарилиш даражаси	д	6%	6%		
	Энергетик самарадорлик (махсулот таннарни тузилмасида энергия харажатлари улуши)	д	3%	3%		
Эффективнос-ть использовани-я трудовых ресурсов	Меҳнат унумдорлиги	д	9%	9%	23%	23%
	Бир ходим учун ҳисоблаганда ходимларни ўқитиш харажатлари	д	5%	5%		
	Кадрлар оқувчанлиги коэффиценти	д	3%	3%		
	Олий маълумотга эга ходимлар улуши, кичик хизмат кўрсатувчи ходимлардан ташқари	д	3%	3%		
	Бир ходим учун соф даромад	д	3%	3%		

Показатели на основе МСФО	Фоиз, солиқ ва амортизация харажатларидан аввалги даромад. (ЕВITDA - Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation & Amortization)*	о		10%		
	Даромад ва харажатлар мутаносиблиги(CIR - Cost Income Ratio)*	о		9%		
	Жалб қилинган капитал рентабеллиги (ROCE - Return on Capital Employed)*	о				
	Акциядорлар капитали рентабеллиги (ROE - Return On Equity)*	о		5%		
	Акциядорлар сармоялари рентабеллиги (TSR - Total Shareholders Return)*	о		5%		29%
Биржа кўрсаткичлари	Савдолар айланмасининг ўсиш коэффициенти	д	10%	10%	10%	10%
ЖАМИ			200%	200%	200%	200%

14. Йил якуни натижаларига кўра ижро этувчи органни мукофотлаш масаласини кўриб чиқишда САК тизимининг ҳар бир кўрсаткичи бўйича Жамият томонидан бажарилиш ёки бажарилмаслик даражаси ўрганилади.

4. «ЎзРТХБ» АЖ фаолияти самарадорлигининг асосий кўрсаткичларини ҳисоблаш тартиби

15. Состав ключевых показателей оценки эффективности может быть изменен как по структуре, так и по количеству решением Наблюдательного совета «ЎзРТХБ» АЖ в зависимости от задач, поставленных перед Обществом, и общей экономической ситуации в стране. Жамият олдида қўйилган вазифалар ва мамлакатдаги умумий иқтисодий вазиятдан келиб чиққан ҳолда

4.1 «ЎзРТХБ» АЖ асосий самарадорлик кўрсаткичларининг ҳисоб-китоби

5. Фоиз, солиқ ва амортизация харажатларидан аввалги даромад (ЕВITDA - Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation & Amortization)

Ташкилотга қарз юкининг кўрсаткичи, унинг нақд пул оқими билан кредиторларга қарзини тўлаш қобилиятини ифодалайди.

Тавсия этилган ёки минимал меъёрий кўрсаткич мавжуд эмас.

Ҳисоблаш формуласи = (солиқ солинишидан олдинги даромад) + (тўланиши лозим бўлган фоизлар) + (Асосий восиятлар ва номоддий активлар амортизацияси)

Қуйидаги кетма-кетликда ҳисобланади:

Соф даромад

+ Даромад солиғи ҳаражатлари ;

- Қайтарилган даромад солиғи;

(+ Фавқулодда ҳаражатлар);

(- Фавқулодда даромадлар);

+ Тўланган фоизлар;

- Олинган фоизлар;

= EBIT;

+ Моддий ва номоддий активлар бўйича амортизация ҳаражатлари;

- Активларнинг қайта баҳоланиши;

= EBITDA.

Ҳисоб-китоб муддати – йил натижаларига кўра

6. Даромад ва ҳаражатлар муносиблиги (CIR - Cost Income Ratio)

Операцион ҳаражатларни (савдо, савдо ва бошқарув ҳаражатларини ўз ичига олган ҳолда) даромадга нисбатан нисбатини ифодалайди.

Тавсия этилган ёки минимал меъёрий кўрсаткич мавжуд эмас.

Ҳисоблаш формуласи = (операцион ҳаражатлар) / тушум.

Ҳисоб-китоб муддати – йил натижаларига кўра

7. Жалб қилинган капитал рентабеллиги (ROCE - Return on Capital Employed)

Ташкилотнинг тижорат фаолиятига жалб этилган ўз маблағларидан ва узоқ муддатга жалб этилган маблағлардан (узоқ муддатли кредитлар, қарзлар) қайтарилиш даражаси кўрсаткичи.

Ҳисоблаш формуласи = (Соф даромад) / (давр бошига ва охирига жалб этилган капитал)

Ҳисоб-китоб муддати – йил натижаларига кўра

8. Акциядорлар капитали рентабеллиги (ROE - Return On Equity)

Кредит бўйича фоизларни айириб ташлаган ҳолда бизнеснинг унинг эгалари учун даромадлилик даражасини белгилайди. (яъни Соф даромад, ROA ёки ROIC

каби кўрсаткичлардан фаркли ўлароқ, кредитлар бўйича фоизлар суммасига тўғриланмайдт).

Тавсия этилган ёки минимал меъёрий кўрсаткич мавжуд эмас.

Ҳисоблаш формуласи = (Соф даромад) / (ўртача йиллик акциядорлик капитали).

Ҳисоб-китоб муддати – йил натижаларига кўра

9. Акциядорлар сармоялари рентабеллиги (TSR - Total Shareholders Return)

Жамлашган акциядорлик даромади. Бу кўрсаткич акцияларнинг акцияларини ўзгартириш ва дивидендларни ҳисоблаш натижасида акциядорларнинг қайтариш нисбатини ифода этади.

Тавсия этилган ёки минимал меъёрий кўрсаткич мавжуд эмас.

Ҳисоблаш формуласи = (давр якунидаги акция нархи – давр бошидаги акция нархи + давр давомида тўланган дивидендлар)/(давр бошидаги акция нархи).

Ҳисоб-китоб муддати – йил натижаларига кўра

10. Активлар рентабеллиги

Ташкилот молия-хўжалик фаолиятининг рентабеллик даражасини кўрсатади.

Тавсия этиладиган ёки минимал меъёр кўрсаткичи - Агар ҳисобот давридаги рентабеллик коэффициентлари нолдан паст бўлса (салбий кўрсаткич) бўлса, унда корхона фойдасиз деб ҳисобланади; 0,05дан пастроқ қийматга эга бўлса, унда ташкилот маргинал равишда самарали ҳисобланади (монополист корхоналар бундан мустасно).

Ҳисоб китоб формуласи: $K_{pp} = \text{Пудн} / \text{Аср}$

бунда:

Пудн — давр охирида даромад солиғи тўланишидан аввалги даромад

Аср — куйидаги формула асосида ҳисобланувчи активлар қийматининг ўртача арифметик катталиги:

Ҳисоб-китоб муддати – ҳар бир чорак якунларига кўра

11. Тўлиқ ликвидлилик коэффиценти

Ушбу кўрсаткич ташкилотнинг ликвидлиги учун энг қатъий мезондир. Қисқа муддатли қарз мажбуриятининг қанча миқдорда керак бўлса дарҳол қайтарилиши мумкинлигини кўрсатади.

Тавсия этилган ёки минимал меъёрий кўрсаткич- бу кўрсаткичнинг тавсия этилган пастки чегараси 0,2 ни ташкил этади, я'ни қуйидаги шартлар бажарилади: $Кал > 0,2$. Соҳалар жиҳатидан ушбу кўрсаткични ажратиш мумкин.

Ҳисоб-китоб формуласи: $Кал = ПМ / ЖМ$

бунда:

ПМ — пул маблағлари

ЖМ — жорий мажбуриятлар

Ҳисоб-китоб муддати – ҳар бир чорак якунларига кўра

12. Молиявий мустақиллик коэффициенти

Қисқа муддатли қарз маблағларини ўз маблағлари ҳисобига қоплаш хавфсизлигини белгилайди.

Тавсия этилган ёки минимал меъёрий кўрсаткич- ҳисобот даврининг охирида ўз ва қисқа муддатли қарз маблағларининг нисбати 1 дан кам бўлса, бу ташкилотнинг молиявий таваккалчиликка эга эканлигидан далолат беради.

$$Ксс = П1 / (П2 - ДО)$$

бунда:

П1 — шахсий маблағлар манбаси (устав капитали, захира капитали, қўшилган капитал, тақсимланмаган даромад ва бошқалар)

П2 — мажбуриятлар

ДО — узоқ муддатли мажбуриятлар

Ҳисоб-китоб муддати – ҳар бир чорак якунларига кўра

13. Кредитор қарздорлигининг айланмаси кунларда

Етказиб берувчилар ва субпудратчиларга қарзларни ташкилот томонидан қайтариш нисбати кўрсаткичи. Ушбу нисбат ташкилот қанча кунлик тўлов миқдорининг ўртача миқдорини тўлаётганлигини кўрсатади.

Тавсия этилган ёки минимал меъёрий кўрсаткич- меъёрий кўрсаткич мавжуд эмас. Қиймат ташкилотнинг фаолият соҳаси ва кўламига боғлиқ. Юқори қиймат ташкилотга жорий фаолият учун шартли равишда бепул молиялаштириш манбаси сифатида тўланмаган қарзларнинг балансига эга бўлиш имконини беради.

$$Ҳисоб-китоб формуласи: $Окрдн = Дп / (Вр / Кзср)$$$

бунда:

Вр — ҳисобот даврида маҳсулот (ишлар, хизматлар) реализациясидан келиб тушган соф тушум

Дп — чоракда календар кунларининг миқдори;

Кзср — кредитор қарздорлигининг ўртача арифметик кўрсаткичи (чорак боши ва охирига кўрсаткичлар суммасининг ярми)

Ҳисоб-китоб муддати – ҳар бир чорак якунларига кўра

14. Дебитор қарздорликнинг кунлардаги айланмаси

Дебиторлар ташкилотини қайтариш тезлигини ўлчаган ҳолда, ташкилот ўз миқдорларидан сотиладиган товарлар (ишлар, хизматлар) учун тўловни қанча тез олади.

Тавсия этилган ёки минимал меъёрий кўрсаткич - меъёрий кўрсаткич мавжуд эмас. Қиймат ташкилотнинг фаолият соҳаси ва кўламига боғлиқ. Умуман олганда, қиймат паст бўлади, яъни, харидорлар тезроқ қарзларини тўлашади, бу эса ташкилот учун яхшироқдир.

Ҳисоб-китоб формуласи: $Одзн = Дп / (Вр / Дзср)$

бунда:

Вр — ҳисобот даврида маҳсулот (ишлар, хизматлар) реализациясидан келиб тушган соф тушум

Дп — чоракда календар кунларининг миқдори;

Дзср — дебитор қарздорлигининг ўртача арифметик кўрсаткичи (чорак боши ва охирига кўрсаткичлар суммасининг ярми)

Ҳисоб-китоб муддати – ҳар бир чорак якунларига кўра

15. Қоплаш (тўлов қобилияти) коэффиценти

Бу ташкилот қарздорлар билан ўз вақтида ҳисоб-китоб қилиш ва тайёр маҳсулотни қулай сотиш билан бир қаторда жорий (жорий) активларнинг бошқа элементлари билан ҳам ҳисобга олинган ҳолда баҳоланадиган ташкилотнинг қисқа муддатли мажбуриятларининг тўлов имкониятларини кўрсатади.

Тавсия этилган ёки минимал меъёрий кўрсаткич- бу коэффицентнинг минимал қиймати 0,2 дир. Агар ҳисобот даври охиридаги тўлов қобилияти даражаси 1.25 дан паст бўлса, ташкилот ушбу кўрсаткич бўйича тўловга қодир эмас деб ҳисобланади. Ушбу нисбатни қисқартириш ташкилотнинг тўлов қобилиятининг пасайишига олиб келади.

Ҳисоб-китоб формуласи: $Кпл = А2 / (П2 - ДО)$

бунда:

А2 – жорий активлар (ишлаб чиқариш заҳиралари, тайёр маҳсулот, пул маблағлари, дебитор қарздорлиги ва бошқалар), баланс активининг II бўлими, 390 қатор;

П2 - мажбуриятлар

ДО – узок муддатли мажбуриятлар

Ҳисоб-китоб муддати – ҳар бир чорак якунларига кўра

16. Дивиденд чиқиши

Ташкилотнинг соф фойдасининг қайси қисмини оддий акциялар бўйича дивиденд тўлаш учун юборилганлигини кўрсатади. Жорий даромаднинг ўлчови, яъни ташкилотнинг капиталининг қийматини ҳисобга олмаган ҳолда акциядорнинг даромади

Тавсия этилган ёки минимал меъёрий кўрсаткич- меъёрий кўрсаткичйўқ. Умуман, қиймати қанчалик юқори бўлса, ташкилотнинг даромадлилиги акциядорларга (таъсисчиларга, эгасига) катта бўлади.

Дивиденд даромадининг ортиши, нафақат акциялар учун дивиденд тўлаши, балки улушнинг бозор нархининг пасайиши билан ҳам юзага келиши мумкин.

Ҳисоб-китоб формуласи: $D_v = D_{ao} / EPS$

Бунда:

D_{ao} – битта оддий акцияга ҳисобланган дивиденд (бухгалтерия ҳисоби хужжатларига);

EPS – акция учун даромад, қуйидаги форму асосида аниқланади:

$EPS = (Чп - ДИВприв) / Као$, бунда:

Чп – Ҳисобот даврида соф даромад (“Ҳисобот даврининг соф даромади (зарари)” 270 қатор, банд 5 «Даромад (фойда)», № 2 шакл «молиявий натижалар тўғрисида ҳисобот»);

ДИВприв – имтиёзли акциялар бўйича ҳисобланган дивидендлар (бухгалтерия ҳисоби хужжатлари асосида);

Као – жойлаштирилган оддий акцияларнинг умумий миқдор (№ 5 шакл «Шахсий капитал тўғрисидаги ҳисобот»нинг 152 қатор «оддий», 9 банд «Жами»).

Ҳисоб-китоб муддати – йил натижаларига кўра

4.2 «ЎзРТХБ» АЖ самарадорлиги қўшимча асосий кўрсаткичларининг ҳисоб-китоби

17. Асосий воситаларнинг эскириш коэффиценти

Асосий воситаларнинг давр мобайнида эскириш (амортизация) кўрсаткичини тавсифлайди ва асосий воситаларнинг эскирин қийматининг дастлабки қийматига нисбати сифатида аниқланади.

Тавсия этилган ёки энг кичик меъёрий кўрсаткич - Агар ушбу муддат охирида асосий воситаларнинг эскириш коэффициенти 0,5 қийматдан ошса, ташкилот асосий воситаларнинг сезиларли даражада қийматсизланиши билан тавсифланади

Ҳисоб-китоб формуласи: $K_{изн} = И / О$

бунда:

И - чорак якунига асосий воситаларнинг эскириш даражаси

О – чорак якунига асосий воситаларнинг бирламчи қиймати

Ҳисоб-китоб муддати – ҳар бир чорак натижаларига кўра

18. Асосий воситаларнинг янгиланиш коэффициенти

Асосий мол-мулк қийматининг давр охирида олинган асосий қийматининг нисбатларини кўрсатади.

Тавсия этилган ёки минимал меъёрий кўрсаткич - меъёрий кўрсаткич мавжуд. Коэффициент ҳисобот даври охиридаги асосий фондларнинг қанча янги асосий воситалар эканлигини кўрсатади

Ҳисоб-китоб формуласи: $K_{н} = A_{н} / A_{кос}$

бунда:

$A_{н}$ – давр ичида келиб тушган асосий воситаларнинг баланс қиймати (2-мoliуа «Асосий воситалар ва бошқа номолиявий активларнинг мавжудлиги ва ҳаракат тўғрисида ҳисобот» 2-мoliуа молия шаклининг 2 банди 101 қатори);

$A_{кос}$ – давр якунига барча асосий воситаларнинг баланс қиймати («Асосий воситалар ва бошқа номолиявий активларнинг мавжудлиги ва ҳаракат тўғрисида ҳисобот» 2-мoliуа молия шаклининг 9 банди 101 қатори).

Ҳисоб-китоб муддати – ҳар бир чорак натижаларига кўра

19. Меҳнат унумдорлиги

Ташкилотнинг меҳнат ресурсларидан фойдаланиш самарадорлигини ва меҳнат унумдорлиги даражасини белгилайди. Бундан ташқари, у иқтисодий фаолиятни амалга ошириш ва мажбуриятларни бажариш учун ташкилотнинг молиявий ресурсларини таҳлил қилиб, таҳлил қилинган даврда бир иш билан таъминланган.

Тавсия этилган ёки минимал меъёрий кўрсаткич - меъёрий кўрсаткич мавжуд эмас. Ушбу кўрсаткичларни шу соҳада фаолияти юритувчи бошқа ташкилотларнинг кўрсаткичлари билан таққослаш тавсия этилади.

Ҳисоб-китоб формуласи: $V_{ч} = V_{р} / Ч_{ср}$

бунда:

Вр — ҳисобот даврида маҳсулот (ишлар, хизматлар) реализациясидан келиб тушган соф тушум ,

Фср – кадрлар хизматининг маълумотига кўра ходимларнинг ўртача рўйхат сони.

Ҳисоб-китоб муддати – ҳар бир чорак натижаларига кўра

20. Фонд қайтарилиши

Сотишда олинган маҳсулотнинг ҳажми (я'ни, даромад) ташкилот учун мавжуд бўлган меҳнат воситаларининг қиймати билан қандай боғлиқлигини кўрсатади.

Тавсия этилган ёки минимум стандарт - Бир неча йиллар мобайнида сармояларнинг инвестицион даромадлилик ставкасини бир неча йиллар мобайнида таққослаш ёки уни бир хил саноатдаги бошқа шунга ўхшаш бир хил кўрсаткичга эга ташкилотлар билан таққослаш орқали самарадорлик тўғрисида хулоса чиқариш мумкин.

Ҳисоб-китоб формуласи: $\Phi_0 = \text{Вр} / \text{Фср}$

бунда:

Вр — ҳисобот даврида маҳсулот (ишлар, хизматлар) реализациясидан келиб тушган соф тушум , сум; (№ 2 шакл «молиявий натижалар тўғрисида ҳисобот» 010 қатор 5 банд «Маҳсулот (ишлар, хизматлар, товарлар) сотилишидан олинган соф тушум»);

Фср – асосий воситаларнинг ҳисобот давридаги ўртача арифметик катталиги.

Ўртача арифметик формула асосида аниқланади:

$\text{Фср} = (\text{Ф1} + \text{Ф2}) / 2$, бунда:

Ф1 ва Ф2 – ҳисобот даврининг боши ва охирида асосий воситаларнинг қиймати, сўм; 1 шакл “Бухгалтерия баланси” “Қолдиқ (баланс) қиймати” 3 ва 4 бандлари, 012 қатор.

Ҳисоб-китоб муддати – ҳар бир чорак натижаларига кўра

21. Энергетик самарадорлик (маҳсулот таннарни тузилмасида энергия ҳаражатлари улуши)

Энергия самарадорлигини ва энергия сарфини ва ишлаб чиқариш ҳаражатларини таққослаш орқали характерланади.

Тавсия этилган ёки минимал стандарт - стандарт йўқ. Умуман олганда, қиймат пастроқ бўлса, ташкилот қанчалик самаралироқ бўлади. Кўрсаткич қийматини динамикада кўриб чиқиш мақсадга мувофиқдир.

Ҳисоб-китоб формуласи: $\text{Зэ} / \text{Зп}$

бунда:

Зэ – ёқилғи-мойлаш материаллари, иссиқлик таъминоти, электр қувватидан фойдаланиш, газ таъминотига қилинган ҳаражатларнинг жамланма қиймати (бухгалтерия ҳисобининг ҳужжатлари асосида);

Зп – ишлаб чиқарилган маҳсулот таннарни (бухгалтерия ҳисобининг ҳужжатлари асосида).

Ҳисоб-китоб муддати – ҳар бир чорак натижаларига кўра

22. Бир ходим учун ҳисоблаганда ходимларни ўқитиш харажатлари

Ходимларнинг ўртача сонини ўқитишга сарфланадиган харажатларнинг тенглигини ҳисобга олган ҳолда, самарадорлиги тавсифланади.

Тавсия этилган ёки минимал меъёрий кўрсаткич - меъёрий кўрсаткич мавжуд эмас. Умуман олганда, ушбу кўрсаткич қанчалик юқори бўлса, ташкилот ходимларни ўқитиш учун шунчалик кўп маблағ ажратаётган бўлади.

Ҳисоб-китоб формуласи: Зобуч / Чср

Бунда:

Зобуч – йил бошидан ҳисобот чораги якунига қадар ходимларни ўқитиш учун сарф этилган маблағлар миқдори (бухгалтерия ҳисобининг ҳужжатлари асосида);

Чср – чорак якунига кадрлар хизматининг маълумотига кўра ходимларнинг ўртача рўйхат сони.

23. Кадрлар оқувчанлиги коэффиценти

Ташкилот ходимларининг миқдори қанчага пасайганлигини кўрсатади.

Тавсия этиладиган ёки минимал меъёрий кўрсаткич - агар бирдан паст бўлса, ташкилот кадрлар оқувчанлиги билан тавсифланади. Умуман олганда, бу кўрсаткич қанчалик юқори бўлса, кадрлар оқувчанлиги шунчалик юқори бўлади.

Ҳисоб-китоб формуласи: Чнач / Чкон

бунда:

Чнач ва Чкон – кадрлар хизматининг маълумотига кўра давр боши ва якунидаги ташкилот ходимларининг миқдори.

Ҳисоб-китоб муддати – ҳар бир чорак натижаларига кўра

24. Соф даромаднинг рентабеллик коэффиценти

Ушбу коэффицент маълум бир сотув ҳажмларида соф даромаднинг кўрсаткичидир.

Тавсия этиладиган ёки минимал меъёрий кўрсаткич – мавжуд эмас.

Ҳисоблаш формуласи = йил бошидан ҳисобот чораги якунига қадар олинган соф даромад (ўсиб боровчи жами натижа билан) / йил бошидан ҳисобот чораги якунига қадар тушум ўсиб боровчи жами натижа билан)

Ҳисоб-китоб муддати – ҳар бир чорак натижаларига кўра

25. Рентабельность активов (ХККП миждларининг бўнак суммаларини ҳисобга олмаган ҳолда)

Ҳисоб-китоб клиринг палатасида жойлаштирилган бўнак маблағларини ҳисобга олмаган ҳолда ташкилотнинг молия-хўжалик фаолияти даромадлилиги (зарарлилиги) даражасини кўрсатади.

Тавсия этиладиган ёки минимал меъёрий кўрсаткич – мавжуд эмас..

Ҳисоб-китоб формуласи: $K_{pp} = \text{Пудн} / \text{Аср}$

Бунда:

Пудн – даромад солиғи тўланишидан аввалги фойда

Аср – ХККП банк ҳисоб рақамлари бўйича қолдиқларни айириш ҳисоби билан активларнинг ўртача арифметик қиймати

Ҳисоб-китоб муддати – ҳар бир чорак натижаларига кўра

26. Тўлиқ ликвидлилик коэффициентини (без учета залоговых сумм клиентов РКП)

Этот показатель является наиболее жестким критерием ликвидности организации. Он показывает, какая часть краткосрочных заемных обязательств может быть при необходимости погашена немедленно без учета залоговых сумм клиентов (участников торгов) в активе и пассиве баланса предприятия.

Ҳисоб-китоб формуласи: = Ҳисоб-китоб формуласи: $K_{ал} = \text{Дс} / \text{То}$

бунда:

Дс - денежные средства всего минус остатки по банковским счетам РКП

То - текущие обязательства по состоянию на конец квартала

Ҳисоб-китоб муддати – ҳар бир чорак натижаларига кўра

27. Кредитор қарздорлигининг қунлик айланмаси (ХККП миждларининг бўнак суммаларини ҳисобга олмаган ҳолда)

Показатель скорости погашения организацией своей задолженности перед поставщиками и подрядчиками без учета залоговых сумм клиентов (участников торгов) в активе и пассиве баланса предприятия. Данный коэффициент показывает, за сколько дней организация погашает среднюю величину своей кредиторской задолженности.

Ҳисоб-китоб формуласи: $Окрдн = Дп / (Вр / Кзср)$

бунда:

Вр — ҳисобот даврида маҳсулот (ишлар, хизматлар) реализациясидан келиб тушган соф тушум

Дп – чорақдаги календар кунлари миқдори;

Кзср – дебиторлик қарздорлигининг ўртача арифметик кўрсаткичи (**69.93** ва **69.95** ҳисоб рақами бўйича қолдиқларни айирган ҳолда давр бошланиши ва якунига сумма кўрсаткичларининг ярми)

Ҳисоб-китоб муддати – ҳар бир чорақ натижаларига кўра

28. Дебитор қарздорлигининг кунлик айланмаси (ХККП мижозларининг бўнак суммаларини ҳисобга олмаган ҳолда)

ХККП ташкилотининг дебиторлик қарзларини қайтариш тезлиги, банкнинг глобалл шуви ва корхонанинг сотилган товарлар (ишлар, хизматлар) учун тўловни қабул қиладиган тезлиги корхонанинг балансидаги актив ва мажбуриятларнинг гаровга қўйилган миқдорларини ҳисобга олмаган ҳолда мижозлар (савдо иштирокчилари) ҳисобга олинмайди.

Ҳисоб-китоб формуласи: $= Одзн = Дп / (Вр / Дзср)$

бунда:

Вр — ҳисобот даврида маҳсулот (ишлар, хизматлар) реализациясидан келиб тушган соф тушум, сум;

Дп – чорақда календар кунлари миқдори;

Дзср - дебиторлик қарздорлигининг ўртача арифметик кўрсаткичи (**69.93** ва **69.95** ҳисоб рақами бўйича қолдиқларни айирган ҳолда давр бошланиши ва якунига сумма кўрсаткичларининг ярми)

Ҳисоб-китоб муддати – ҳар бир чорақ натижаларига кўра

29. Савдолар айланмасининг ўсиш коэффициенти

Ушбу кўрсаткич «ЎзРТХБ» АЖнинг барча 5 савдо тизимлари бўйича савдо айланмалари ўсиш кўрсаткичларини кўрсатади.

Ҳисоблаш формуласи = Ҳисобот чораги учун савдолар ҳажми / Ўтган йилнинг шу даври учун савдолар ҳажми.

Ҳисоб-китоб муддати – ҳар бир чорак натижаларига кўра

30. Олий маълумотга эга ходимлар улуши

Ходимларнинг умумий штат миқдорида олий маълумотга эга ходимларнинг улушини кўрсатади.

Тавсия этиладиган ёки минимал меъёрий кўрсаткич – мавжуд эмас..

Ҳисоб-китоб формуласи: = олий маълумотга эга бўлган ходимлар миқдори/ ҳисобот даври якунида ходимларнинг умумий штат миқдори

Ҳисоб-китоб муддати – ҳар бир чорак натижаларига кўра

31. Бир ходим учун соф даромад

Тавсиф : Бир ходим учун соф даромад кўрсаткичи ходимларнинг рентабеллик даражасини кўрсатади.

Тавсия этиладиган ёки минимал меъёрий кўрсаткич – мавжуд эмас..

Ҳисоб-китоб формуласи: = Соф даромад / всего штатных сотрудников на конец отчетного периода

Ҳисоб-китоб муддати – ҳар бир чорак натижаларига кўра

5. «ЎзРТХБ» АЖ самарадорлигининг асосий кўрсаткичлари бажарилишининг баҳоси

32. САК бажарилишининг баҳоланиши САК нинг ҳисобот давридаги (чорак, йил) кўрсаткичларининг уларнинг прогноз (мақсадли) кўрсаткичлари билан ҳар бир кўрсаткич учун алоҳида таққослаш йўли билан амалга оширади.

33. Кўрсаткич ўсиши ижобий ҳисобланган кўрсаткичнинг ҳисоб-китоби куйидаги формула асосида амалга оширилади:

$$\text{Режанинг бажарилиши(\%)} = \frac{\text{Факт}}{\text{Режа}} \times 100$$

Кўрсаткич ўсиши ижобий ҳисобланган кўрсаткичнинг ҳисоб-китоби куйидаги формула асосида амалга оширилади:

$$\text{Режанинг бажарилиши(\%)} = \frac{\text{Режа}}{\text{Факт}} \times 100$$

34._ Режалаштириш камчиликларини бартараф этиш ва баҳолашнинг ўзгартирилишига йўл қўймаслик мақсадида 120 %дан юқори бўлган кўрсаткич 120 %га тенг деб қабул қилинади

35._ Мақсадли кўрсаткичга (режага) эришиш даражасидан келиб чиққан ҳолда, ҳар бир кўрсаткич бўйича САК фоизда аниқланади:

36. Ҳисобот даврида Жамият ва алоҳида раҳбарлар томонидан САК бажарилишининг умумий даражаси %да қуйидаги формула асосида аниқланади:

Интеграл самарадорлик коэффиценти (ИСК)

$$= \left(\sum_{i=1}^n (\text{Асосий } KPI_i \times \% \text{ режа ижроси}_i) + \sum_{i=1}^n (\text{Қўшимча } KPI_i \times \% \text{ режа ижроси}_i) \right) / 2$$

бунда i – Жамиятнинг 1,2,3... n-асосий кўрсаткичи

37. «ЎзРТХБ» АЖ Кузатув кенгашининг қарорига мувофиқ ижро этувчи орган фаолиятининг самарадорлиги:

- 1) ИСК кўрсаткичи 40 фоиздан паст бўлса - қониқарсиз;
- 2) ИСК кўрсаткичи 40 фоиздан 60 фоизгача бўлса – паст;
- 3) ИСК кўрсаткичи 60 фоиздан 80 фоизгача бўлса – етарли эмас;
- 4) ИСК кўрсаткичи 80 фоиздан 90 фоизгача бўлса – ўртача;
- 5) ИСК кўрсаткичи 90 фоиздан 100 фоизгача бўлса – етарли;
- 6) ИСК кўрсаткичи 100 фоиздан ортиқ бўлса – юқори деб тан олинади.

38. Алоҳида ҳолларда ўрнатилган САК прогноз кўрсаткичи Жамиятга, маълум бир раҳбарга боғлиқ бўлмаган сабабларга кўра эришилмаса самарадорликнинг прогноз (мақсад) кўрсаткичлари Кузатув кенгашининг қарори билан ўзгартирилиши мумкин.

6. «ЎзРТХБ» АЖ Ижро этувчи органи аъзоларини мукофотлашнинг САК натижалари билан ўзаро боғлиқлиги.

39. Ижро этувчи органнинг фаолияти самарадорлигини баҳолашсиз ёки унинг самарадорлиги қониқарсиз ёки паст бўлса, ҳар чоракда ишлаб чиқариш ва бошқа турдаги ишлаб чиқаришни рағбатлантириш тўловларини тўлашга йўл қўйилмайди.

40. Жорий даврда Ижро этувчи орган раҳбари ва аъзоларини мукофотлаш ҳажми ижро этувчи орган учун бизнес-режада ва Жамоат шартномасида кўзда

тутилган мукофотлаш ҳажмини аввалги давр учун интеграл самарадорлик коэффициентига кўпайтириш йўли билан аниқланади.

41. Ташкилотнинг ваколатли органи қарорига кўра, ташкилот фаолиятининг натижаларини шакллантиришда ижро этувчи органнинг фактли иштирокидан келиб чиқиб белгиланувчи тўғриловчи коэффициент кўлланиши мумкин.

42. Агар САК нинг амалдаги кўрсаткичи қонунчиликда ўрнатилган меъёрий кўрсаткичдан пастроқ бўлса, ваколатли бошқарув органининг қарорига асосан ижро этувчи орган раҳбарига нисбатан қонунчиликда белгиланган жавобгарлик чоралари кўлланилади.

7. «ЎзРТХБ» АЖ самарадорлиги асосий кўрсаткичларининг бажарилиши ва уларни бажариш фоизларининг назорати

43. Жамият самарадорлигининг асосий кўрсаткичлари бажарилиши устидан назорат Жамиятнинг Кузатув кенгаши томонидан амалга оширилади.

44. «ЎзРТХБ» АЖда САК бажарилишининг амалдаги даражаси ва интеграл коэффициент кўрсаткичи тўғрисидаги ҳисоботлар Кузатув кенгашининг мажлисида ҳар чоракда Ижро этувчи органнинг молиявий-хўжалик фаолияти ва жорий давр учун бизнес-режа кўрсаткичларининг бажарилиши тўғрисидаги ҳисоботи билан биргаликда кўриб чиқилади.

45. Агар амалдаги САК кўрсаткичлари белгиланган кўрсаткичлардан фарқ қилса, Ижро этувчи орган ҳисоботига кўрсатилган оғишларнинг сабабига таҳлил ва таъриф келтирилиб, уларни тиклаш чоралари тақлиф этилади.

46. Чорак яқунларига кўра САК , ИСК ва уларнинг бажарилиши фоиз кўрсаткичлари ички аудит хизмати томонидан текширилиши лозим.

47. САК , ИСК ва уларнинг бажарилиши фоиз кўрсаткичларининг ҳисоб китоби аудиторлик ташкилоти томонидан профессионал консалтинг хизматини кўрсатиш йўли билан амалга оширилади.

САК , ИСК ва уларнинг бажарилиши фоиз кўрсаткичларининг ҳисоб китоби аудиторлик ташкилоти томонидан профессионал консалтинг хизматини кўрсатиш йўли билан амалга оширилиши тўғрисидаги ҳисобот ташкилотнинг ҳисобот йили учун натижалар билан бирга («ЎзРТХБ» АЖ йиллик акциядорлар умумий йиғилишида) кўрилади.

8. Яқуний қоидалар.

48._ Ушбу Регламент 2017 йил 1 апрель кунидан кучга киради.

49._ Ушбу Регламент «ЎзРТХБ» АЖ Кузатув кенгаши томонидан тасдиқланади.

50. Ушбу Регламентга Кузатув кенгашининг қарори билан ўзгартириш ва қўшимчалар киритилиши мумкин.

51. Агар Ўзбекистон Республикасининг қонунчилигида ёки Жамият уставида ўзгаришлар сабабли ушбу Регламентнинг алоҳида моддалари уларга қарама-қарши бўлиб қолса, Регламент қоидалари Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига ва Жамият уставига зид бўлмаган қисмида қўлланилади, қарама-қаршиликка сабаб бўлган моддалар эса ўрнатилган тартибда тўғриланади.